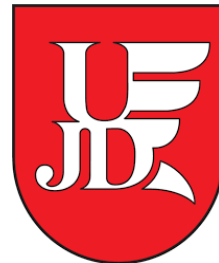

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
КАФЕДРА ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ**

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

**KATEDRA NAUK O BEZPIECZEŃSTWIE
WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH
UNIwersytetu HUMANISTYCZNO-PRZYRODNICZEGO
IM. JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE**

**Збірник тез I міжнародної науково-практичної
онлайн конференції**

**«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»**

м. Луцьк

27 травня 2022

УДК 351.862.4(477):355(08)

З-12

Рекомендовано до друку вченою радою Факультету історії, політології та національної безпеки Волинського національного університету імені Лесі Українки Протокол №6 від 27 червня 2022 року

Редакційний комітет:

Батюк О.В.: професор кафедри державної безпеки, Волинського національного університету імені Лесі Українки, доктор юридичних наук, доцент;

Комісаров О.Г.: заступник начальника факультету службово-бойової діяльності НГУ Київського інституту Національної гвардії України, доктор юридичних наук, професор.

Janusz Zuziak: prof. dr hab. Kierownik Katedry Nauk o Bezpieczeństwie Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie.

Забезпечення державної безпеки в умовах воєнного стану. Збірник тез I міжнародної науково-практичної онлайн конференції (Україна, м. Луцьк, 27 травня 2022 року), за заг. ред. Батюк О.В. Луцьк.: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 218 с.

У збірнику представлено наукові доповіді у яких відображено тези з актуальних питань забезпечення державної безпеки, захищеності державної влади, суверенітету, територіальної цілісності, громадського порядку та спокою людей (народу), громадської злагоди, безпеки довкілля та екологічних норм, національної і релігійної рівності та міжнародного досвіду забезпечення державної безпеки в умовах воєнного стану. Публікується за матеріалами I міжнародної науково-практичної онлайн конференції «Забезпечення державної безпеки в умовах воєнного стану», що відбулася 27 травня 2022 року у Волинському національному університеті імені Лесі Українки спільно з Київським інститутом національної гвардії України та кафедрою наук про безпеку Факультету соціальних наук Університету гуманітарно-природничого імені Яна Длогуша в Ченстохові (Республіка Польща). Матеріали конференції будуть корисними науковцям, викладачам закладів вищої освіти, керівникам і працівникам складових сектору безпеки і оборони. Доповіді відтворені безпосередньо з авторських оригіналів. За достовірність представлених результатів відповідальність несуть автори.

© Волинський національний університет імені Лесі Українки;

© Київський інститут Національної гвардії України;

© Університет гуманітарно-природничий імені Яна Длогуша в Ченстохова;

© Колектив авторів.

***I Міжнародна Науково-практична онлайн конференція
«Забезпечення державної безпеки в умовах воєнного стану»***

27 травня 2022 року, м. Луцьк-Київ-Ченстохова

Шилін М.О.

доктор юридичних наук, професор,
професор ННІ Державної безпеки

Національної академії Служби Безпеки України

Коник Т.Г.

аспірантка

Рівненського державного гуманітарного університету

ПРАВОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК СКЛАДОВА ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ.

Забезпечення «існування України як суверенної і стабільної в усіх відношеннях держави, її самозбереження, прогресивний розвиток і безпека не можливе без розробки і впровадження цілеспрямованої системної політики із захисту національних інтересів від зовнішніх і внутрішніх загроз» [1, с. 4].

За допомогою системної політики держава виконує усі покладені на неї функції, які традиційно поділяють на внутрішні та зовнішні, що і визначає її місце і роль в політичній системі суспільства.

Термін «політика» трактується неоднозначно. Зокрема, відповідно до політологічного енциклопедичного словника – це «організаційна, регулятивна і контрольна сфера суспільства, в межах якої здійснюється соціальна діяльність, спрямована головним чином на досягнення, утримання й реалізацію влади індивідами й соціальними групами задля здійснення власних запитів і потреб» [2, с. 258]. М. Пірен тлумачить політику, вже як вид діяльності із задоволення довготривалих поточних інтересів соціальних груп [3, с. 15].

Р. Роуз визначає політику, як «тривалу серію більш або менш відповідальних дій та їх узгодження з метою прийняття конкретного рішення» [4, с. 4-5].

Водночас, як свідчить аналіз наявних наукових джерел, в основному

«політика» розуміється як мистецтво державного управління, наука про цілі держави і ефективні засоби їх досягнення.

Виходячи з цього, на наш погляд, призначенням політики є визначення пріоритетних проблем в тій чи іншій сфері, а також суб'єктів, ефективних засобів, форм і методів їх вирішення. Якщо зазначене пов'язане з діяльністю зі здійсненням державної влади, то його слід відносити до державної політики.

За основними сферами життєдіяльності суспільства державна політика поділяється на економічну, соціальну, політичну, безпекову, правоохоронну, культурну.

Державна політика України із забезпечення національної безпеки сьогодні, з урахуванням веденням проти нашої держави так званої гібридної війни, загострення соціальних протиріч у всіх сферах життя суспільства, виникнення та їх основі різноманітних і надзвичайно гострих соціальних конфліктів набула особливої актуальності [5, с. 79].

Сутність державної політики із забезпечення національної безпеки полягає у формуванні та реалізації відповідної системи впливу на певні сфери життєдіяльності держави з метою гарантування її безпечного функціонування та сталого розвитку.

Процес державної політики із забезпечення національної безпеки передбачає : розробку, прийняття і реалізацію стратегічного курсу – відповідної програми, закріпленої нормативно-правовим актом (програмного документа нормативного характеру), спрямованої на гарантування безпечного і сталого розвитку держави в цілому та окремих сфер її життєдіяльності.

Основною метою державної політики із забезпечення національної безпеки є гарантування безпечного і сталого функціонування та розвитку держави, її конституційного ладу, суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості території, прав і свобод людини і громадянина.

Державна політика із забезпечення національної безпеки визначається чинними законами України, а також підзаконними нормативно-правовими

актами вищих органів державної влади – Указами Президента України та Постановами Верховної Ради України, якими затверджуються відповідні концепції, стратегії і доктрини. Це дає підставу стверджувати, що вона є правовою категорією, а особливою формою прояву політики як стратегії діяльності держави, що регламентується нормативно-правовими актами, є правова політика.

Правова політика держави – це система правових принципів, теорій, концепцій, ідей, покладених в основу правової діяльності держави, і обов'язків, що визначають ступінь взаємодії, відповідальність держави і особи [6, с. 700]. Існує також точка зору, відповідно до якої правову політику держави слід розглядати у двох аспектах: широкому та вузькому. Так, у широкому сенсі під правовою політикою розуміється політика держави, заснована на праві. У вузькому сенсі права політика – це державна політика у правовій сфері суспільного життя [7, с. 38; 8, с. 690].

Зважаючи на наведені вище визначення поняття «правова політика», підтримуємо висновок О.І. Безпалової про те, що під правовою політикою слід розуміти цілеспрямовану державно-владну діяльність органів державної влади, що регламентується нормами чинного національного законодавства та спрямована на налагодження ефективних відносин між державою та суспільством у різноманітних сферах суспільного життя (економічній, бюджетній, податковій, соціальній, демографічній, аграрній, культурній, технічній, науковій, екологічній, митній, монетарній, антиінфляційній, правоохоронній тощо), забезпечення на належному рівні основних права та свобод людини і громадянина, формування правової свідомості та правової культури населення [9, с. 87-92].

Національна безпека є визначальною сферою правової політики України оскільки від її ефективності наряду залежить сам факт існування держави, тобто безпечного її функціонування і сталого розвитку.

Сутність правової політики держави із забезпечення національної

безпеки, на наш погляд, полягає у створенні і впровадженні у практику належного правового механізму забезпечення надійного і ефективного функціонування системи впливу на певні сфери життєдіяльності держави з метою гарантування її безпечного функціонування та сталого розвитку.

На підставі викладеного вважаємо, що державна політика із забезпечення національної безпеки – правова категорія, оскільки її ядром є правова політика держави із забезпечення національної безпеки. Правова політика із забезпечення національної безпеки є складовою загальної правової політики держави. Її сутність полягає у створенні і впровадженні у практику належного правового механізму забезпечення ефективної діяльності суб'єктів сектору безпеки та інститутів громадського суспільства з виявлення попередження і припинення загроз державній безпеці і національним інтересам, усунення причин та умов, що сприяють їх виникненню, а також локалізації можливих негативних наслідків у разі їх реалізації, що дозволяє гарантувати безпечне функціонування і сталий розвитку держави, усіх сфер її життєдіяльності.

Правова політика держави із забезпечення національної безпеки з одного боку є родовою категорією по відношенню до правової безпекової політики конкретних сфер життєдіяльності України, а з іншого видовою стосовно загальної правової політики держави щодо визначення її політичного устрою, конституційного ладу, міждержавних відносин тощо.

Список використаних джерел:

1. Данільян О.Г., Дзьобань О.П., Панов М.І. Національна безпека України: структура та напрямки реалізації: Навчальний посібник / Худож. – оформлювач С.І. Правдюк. – Харків: Фоліо, 2002. – 285 с.
2. Політологічний енциклопедичний словник : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна ; упоряд. : В. П. Горбатенко, А. Г. Саприкін. – К. : Генеза, 1997. – 400 с.
3. Пірен М. І. Публічна політична діяльність : навч. посіб. / М.І. Пірен. – К.: НАДУ, 2009. – 288 с.

4. Державна політика: аналіз та механізми її впровадження в Україні : навч. посіб. / кол. авт. ; за заг. ред. В. Ребкала, В. Тертички. – К. : Вид-во НАДУ, 2000. – 232 с.
5. Коник Т.Г. Періодизація державної політики національної безпеки України / Т.Г. Коник // Сучасний рух науки: тези доп. IX міжнародної науко-практичної інтернет-конференції, 2-3 грудня 2019 р. – Дніпро, 2019. – Т. 2. – 725 с. С. 79-84. <http://www.wayscience.com/>.
6. Міжнародна поліцейська енциклопедія : У 10 т. [Відп. ред. Ю. І. Римаренко, Я. Ю. Кондратьєв, В. Я. Тацій, Ю. С. Шемчушенко]. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре». – 2003. – 1230 с.
7. Юридична енциклопедія : в 6 т. / [редкол. Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін]. - К. : Вид-во «Українська енциклопедія» імені М.П. Бажана., 2003. – Т. 5 : П-С. – 733 с.
8. Великий енциклопедичний юридичний словник [за ред. Академіка НАН України Ю.С. Шемчушенка]. – К.: Видавництво «Юридична думка», 2007. – 990 с.
9. Безпалова О.І. Правові засади реалізації державної політики у правоохоронній сфері. Право і безпека. – 2012. – № 3. – С. 87- 92.

ЗМІСТ

Аркуша Л.І. Права та обов'язки суб'єктів оперативно-розшукової діяльності в умовах воєнного стану в Україні.....	3
Батюк О.В., Бишук Л.А. Сучасні загрози національної безпеки України.....	7
Беньковський С. Ю. Організація військово-адміністративної діяльності у військових частинах.....	11
Бейкун А.Л. Організаційно-правові аспекти чинності антикорупційних заходів серед суб'єктів сектору безпеки і оборони: еволюція проблематики.....	19
Березовський Т. В., Майко Т.С. Роль міжнародних організацій у забезпеченні світової безпеки під час російсько-Української війни.....	25
Бєлай С.В., Минько О.В. Розвиток у Національній гвардії України системи цивільно-військового співробітництва в умовах воєнного стану	31
Боровик А.В. Кримінальні правопорушення проти представників державної влади: до питання про систему цих деліктів в умовах воєнного часу.....	35
Бражник А.А., Казначєєва О.О. Деякі питання охорони лісів від незаконних рубок в умовах воєнного часу.....	38
Веселов М.Ю., Дудник Д.Ю. Забезпечення релігійних прав військовозобов'язаних громадян України в умовах воєнного стану.....	47
Веселов М.Ю., Андріяшевський А. Г., Коновалова В.В. «Community policing»: практична реалізація права громади на взаємодію з правоохоронцями в умовах воєнного стану.....	52
Власова Г.П. Початок досудового розслідування в умовах воєнного стану...	56
Вовк В.М., Волуйко О.М. Геноцид: моральний вимір.....	63
Вольчинський А. Я., Смаль Я.А. Вплив дій російських окупантів на довкілля України.....	67

Гловюк І.В., Луцик В.В. Гарантії захисту прав та забезпечення безпеки осіб, які повідомили про незаконні активи, як складова безпеки в умовах війни.....	71
Головань О. М. Особливості підбору та підготовки особового складу до несення служби з охорони громадського порядку в умовах воєнного стану.....	77
Гора І. В. Тероризм як загроза державній безпеці.....	80
Гриньків О.О. Міжнародне гуманітарне право як інструмент забезпечення безпеки під час збройних конфліктів.....	86
Євтушенко І.В. До питання захисту об'єктів критичної інфраструктури в умовах воєнного стану.....	92
Загородній С. В. Нормативно-правове регулювання діяльності кадрових підрозділів національної гвардії України в умовах воєнного стану.....	96
Кобзар О.Ф. Особливості правового регулювання діяльності складових сектора безпеки і оборони в умовах воєнного стану.....	101
Кобзар Т.С. Теоретико-правовий аналіз правоохоронної діяльності національної гвардії України в умовах воєнного стану.....	104
Колесник В.А. Питання протидії тероризму в умовах воєнного часу.....	109
Комісаров О.Г. Формування та реалізація державної інформаційної політики національного спротиву: концептуальні засади та сучасні виклики..	115
Комісаров М.Л., Комісарова Н.О. Кримінальна відповідальність за колабораційну діяльність в розрізі кримінально-правового забезпечення державної безпеки України.....	119
Крутевич М. М. Чи варто зменшувати вік кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність?.....	125
Кулик Т.О. Захист прав людини в умовах воєнного стану: особливості застосування.....	131

Логвиненко Б. О. Публічні закупівлі лікарських засобів в умовах воєнного стану: до проблеми корупційних ризиків.....	136
Писаревський С. В. До питання визначення актуальних напрямів розвитку державно-приватного партнерства у логістичному забезпеченні сил безпеки України.....	140
Ракіпова І. В. Окремі питання забезпечення права неповнолітнього потерпілого на комунікацію у кримінальному провадженні.....	143
Романов М.С. Контррозвідувальний режим та виявлення диверсійно-розвідувальних формувань в умовах воєнного стану.....	148
Рудянин І. П. До питання міжнародних аспектів забезпечення державної безпеки в умовах воєнного стану.....	154
Сахній А.В. Гендерний аспект у питанні забезпечення громадського порядку та спокою людей, громадської злагоди в умовах воєнного стану.....	158
Старинський М.В. Економічний колабораціонізм як сучасний формат колабораціонізму.....	167
Стрелков В.В. Національний спротив в умовах воєнного стану.....	172
Тертишник В.М. Правничі проблеми державотворення в екстраординарних умовах боротьби за суверенітет та територіальну цілісність.....	175
Ткаченко О.В. Удосконалення системи нормативно-правового регулювання у сфері забезпечення національної безпеки.....	181
Троцький Р.С. Курило О.І. Особливості тактико-спеціальної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів Національної гвардії України в умовах воєнного стану.....	185
Тьорло О.І., Домінюк М.М. Підвищення рівня спеціальної підготовленості майбутніх офіцерів-жінок національної поліції з метою забезпечення громадського порядку в умовах воєнного стану.....	189
Хавронюк М.І. Помилки у законах воєнного часу щодо змін Кримінального кодексу України.....	193

Шилін М.О., Коник Т.Г. Правова політика України із забезпечення національної безпеки як складова правової політики держави.....	201
Шнурко Я.В. Взаємодія національної поліції та ЗМІ у виявленні корупційних правопорушень в умовах воєнного стану.....	206
Антіпова О.П. Використання маніпулятивних технологій у ЗМІ як загроза інформаційній безпеці держави.....	210

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»**

I міжнародна науково-практична онлайн конференція

Друкується в авторській редакції

Формат паперу 60×84/16. Ум. друк. арк. 4,7. Тираж 50 прим.

Видавець і виготовлювач

Волинський національний університет імені Лесі Українки

43000, Волинська область, м. Луцьк, проспект Волі, 13

*I Міжнародна Науково-практична онлайн конференція
«Забезпечення державної безпеки в умовах воєнного стану»
27 травня 2022 року, м. Луцьк-Київ-Ченстохова*